

Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság
3.Bf.348/2022/11.

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, 2023. június 29. napján tartott nyilvános ülésen meghozta és kihirdette a következő

í t é l e t e t:

A befolyással üzérkedés büntette és más bűncselekmény miatt Terhelt1 ellen indult büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék 2022. október 25. napján kelt 31.B.272/2022/18. számú ítéletét megváltoztatja.

sértett1 magánfél polgári igényének érvényesítését teljes egészében egyéb törvényes útra utasítja, az illeték megfizetésére kötelezést mellőzi.

A pénzbüntetés átváltoztatására vonatkozó rendelkezést annyiban pontosítja, hogy a pénzbüntetést vagy annak meg nem fizetett részét szabadságvesztésre kell átváltoztatni.

A vádlott személyazonosító igazolványának száma: szig.szám

Az elsőfokú bíróság ítéletét egyebekben helybenhagyja.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] A Fővárosi Törvényszék a 2022. október 25. napján kihirdetett 31.B.272/2022/18. számú ítéletével Terhelt1 vádlottat bűnösnek mondta ki a Btk. 299. § (1) bekezdésébe ütköző és – a (3) bekezdésre figyelemmel – a (4) bekezdés szerint minősülő

befolyással üzérkedés, valamint a Btk. 373. § (1) bekezdésében meghatározott és – a (2) bekezdés bc) pontjára figyelemmel – a (4) bekezdés b) pontja szerint minősülő folytatólagosan elkövetett csalás büntetében, és ezért mint többszörös visszaesőt halmazati büntetésül 3 év fegyházban végrehajtandó szabadságvesztésre, 250 napi tétel pénzbüntetésre és 5 év közügyektől eltiltásra ítélte azzal, hogy a vádlott feltételes szabadságra nem bocsátható. A pénzbüntetés egy napi tételének összegét 2000 forintban határozta meg, továbbá rendelkezett a kiszabott 500.000 forint pénzbüntetés meg nem fizetése esetére annak átváltoztatásáról. A vádlottal szemben 100.000 forintra vagyonekobjást rendelt el, valamint arra kötelezte, hogy sértettl magánfélnek 2.350.000 forint kárt és az államnak külön felhívásra 14.100 forint peres eljárási illetéket fizessen meg, a magánfelet az ezt meghaladó polgári jogi igénye érvényesítésével egyéb törvényes útra utasította.

[2] Az ítélet ellen az ügyészség a vádlott terhére súlyosításért, a kiszabott szabadságvesztés büntetés és közügyektől eltiltás mellékbüntetés tartamának felemeléséért, míg a vádlott és védője a korrupciós bűncselekmény vonatkozásában a vádlott felmentése céljából, másodsorban a kiszabott büntetés enyhítéséért jelentett be fellebbezést. A magánfél a részére megítélt kártérítés összegét sérelmezte fellebbezésében arra hivatkozva, hogy a részére megítélt kártérítés négy év után csak „egy törtrész, egy kamat”.

[3] A Fővárosi Főügyészség Bf.3448/2017/17. számú átiratában a fellebbezést azzal indokolta, hogy a kiszabott szabadságvesztés mértéke enyhe, az nem igazodik a vádlott személyében és cselekményében rejlő társadalomra veszélyességhez és a bűnösség fokához. A büntetéskiszabási körülményeket vizsgálva azt látta megállapíthatónak, hogy a súlyosító körülmények nyomatékosabbak, további súlyosító körülmény az a tény, hogy a vádlott cselekményét hosszabb időszakon keresztül, kitartó szándékkal követte el, valamint a hasonló jellegű cselekmények köztudomású elszaporodottsága. Erre figyelemmel a kiszabott szabadságvesztés középértéket el nem érő, azonban az alsó határt jelentősen meghaladó mértékű súlyosítását tartotta indokoltnak.

[4] A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség BF.758/2022/4. számú átiratában az ügyészi fellebbezést fenntartotta, a vádlotti és védői fellebbezéseket, továbbá a magánfél fellebbezését nem tartotta alaposnak. Rögzítette, hogy a másodfokú felülbírálat a vádlott és a védő által bejelentett fellebbezés tartalmára tekintettel a befolyással üzérkedés büntette vonatkozásában a Be. 590. § (1) és (2) bekezdése alapján teljeskörű, míg a csalás büntette kapcsán a Be. 590. § (3) bekezdése alapján korlátozott. Ennek eredményeként a Be. 591. § (2) bekezdés a) pontjában írtakra tekintettel – a korlátozott felülbírálat következtében – a csalás büntette vonatkozásában a másodfokú bíróság nem vizsgálja az elsőfokú bíróság ítéletének megalapozottságát és a határozatát az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásra alapítja. Kitért arra is, hogy az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését megalapozó eljárási szabálysértést nem észlelt. A törvényszék a szükséges bizonyítást lefolytatta, az ítélet megalapozott, a tényállás a vizsgálható körben – a II. tényállását érintően – a Be. 592. § (1)-(2) bekezdéseiben írt hibákban és hiányosságokban nem szenved, ezért a Be. 591. § (1) bekezdése alapján a másodfokú bíróság a határozatát e cselekmény tekintetében is az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásra alapítja. Az irányadó tényállás alapján okszerű a vádlott bűnösségére vont következtetés mindkét bűncselekmény kapcsán, felmentésre vagy a vele szemben indult eljárás megszüntetésére nincs alap. Az elsőfokú bíróság a Be. 561. § (3) bekezdés d) pontjában írtaknak megfelelő részletességű, rövid indokolással adott számot a bizonyítási eszközök tartalmáról, illetve azok egyenként és összességében elvégzett értékeléséről. A bizonyítékokat az ügyiratok tartalma szerint vette számba, és megindokolta, hogy a vádlott vallomását a korrupciós cselekmény tekintetében miért vetette el, és a tényállást miért elsősorban sértettl tanúvallomására alapította, akinek vallomása alapján saját büntetőjogi felelőssége is felmerülhetett volna, azonban a vallomástételt törvényes

figyelmeztetést követően sem tagadta meg. A tanú tárgyaláson megtett vallomása alapján az is megállapítható, hogy a vádlott cselekvőségét nem törekedett a valóságosnál kedvezőtlenebb színben feltüntetni. Ilyen körülmények között a felmentésre irányuló védelmi fellebbezés valójában a bizonyítékok másodfokú eljárásban tilalmazott felülmérlegelését célozza, így eredményre nem vezethet. A vádlott terhén megállapított bűncselekmények minősítése – amely a Be. 590. § (5) bekezdés c) pontja alapján vizsgálható a vagyon elleni cselekmény vonatkozásában is – törvényes. A korrupciós cselekmény vonatkozásában kiemelte, hogy bár e cselekményben is felismerhetők a megtévesztés elemei, azonban ennek a cselekmény büntetőjogi minősítése kapcsán nincs jelentősége, mert a bírói gyakorlat szerint a befolyással üzérkedés a csaláshoz képest speciális bűncselekmény (BH2009. 346., BH2022. 227.) A vagyon elleni bűncselekmény kapcsán kitért arra is, hogy a vádlott e cselekménynél is hivatkozott ugyan a kívánt cél elérése érdekében befolyásolható személyre, azonban hivatkozásában nem szerepelt a hivatalos személy jogtalan előny révén történő befolyásolása, a pénzt a vádlott nem ennek érdekében vagy ennek fejében kérte sértettlétől.

[5] Az ügyészség álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a büntetéskiszabás során értékelhető tényezőket jórészt helytállóan sorolta fel, azonban a vádlott többszörös visszaesői minősége az 56/2008. Bk. véleményben írtaknak megfelelően a kétszeres értékelés tilalma folytán súlyosító körülményként nem értékelhető, viszont valóban súlyosító körülmény, hogy a vádlott egyben különös visszaeső is. Ehhez kapcsolódóan megjegyzete, hogy a vádlott korábbi büntetéseire vonatkozó ítéleti felsorolás pontatlan, azok helyesbítése szükséges. További súlyosító körülményként kell értékelni a korrupciós és korrupció jellegű bűncselekmények köztudomású elszaporodottságát. Enyhítő körülmény ezzel szemben, hogy a vádlott egy kiskorú gyermeke tartásáról gondoskodik. Az időmúlás nyomatékos enyhítő körülménykénti értékelésével azonban nem értett egyet, mivel sértett1 csak 2020. november 18-án tett feljelentést a cselekmények miatt, így az ügyben eljáróknak az elsőfokú bíróság által hivatkozott indokolatlan késedelme nem állapítható meg. Mindezen körülményeket együttesen értékelve a kiszabott szabadságvesztés büntetés tartama – amely még a 6 év 1 hónap 15 nap középérték felét sem éri el – álláspontja szerint nem igazodik a cselekmények tárgyi súlyához, a vádlott személyében rejlő társadalomra veszélyességhez és az összefüggésükben értékelendő büntetéskiszabási körülményekhez sem, e körülményekre tekintettel a vádlottal szemben a középértékhez jobban igazodó tartamú szabadságvesztés kiszabása indokolt. A közügyektől eltiltás tartamával, valamint a pénzbüntetés kiszabásával kapcsolatosan nem fogalmazott meg kifogást, míg a polgári jogi igényre vonatkozó rendelkezést helytállónak, erre figyelemmel a magánfél fellebbezését alaptalannak tartotta. Átiratában a fentiekre figyelemmel az ítélet rendelkező részében a vádlott személyazonosító okmány számának feltüntetése, a vádra történő utalás kiegészítése és a vádlott személyi körülményei pontosítása mellett az elsőfokú ítélet megváltoztatását, hosszabb tartamú szabadságvesztés büntetés kiszabását indítványozta.

[6] A védő fellebbezése írásbeli indokolásában az ítélet kihirdetésekor bejelentett fellebbezését fenntartotta. A védelem álláspontja az, hogy a befolyással üzérkedés büntetnének tényállása nem valósult meg, így ebben a körben a vádlott felmentése indokolt. A vádlott védekezése szerint ugyanis csak annyiban hivatkozott államtitkár ismerősére, hogy ő a gépkocsik megvásárlásának folyamata felgyorsításában tud segíteni, olyan ígéretet azonban nem tett, hogy az államtitkár az autók licitálás nélküli megvásárlásában nyújtana segítséget. Kitért arra is, hogy a törvényszék a tényállást a csalás tekintetében a vádlott feltáró jellegű, bűnösségre is kiterjedő beismerő vallomása és a sértett vallomása, míg a befolyással üzérkedés tekintetében a vádlott tagadásával szemben a sértett vallomása alapján állapította meg. Kifogásolta az elsőfokú ítélet azon megállapítását, miszerint “A befolyással üzérkedéssel kapcsolatban a sértett mind a nyomozás során, mind a tárgyaláson elmondta, hogy a gépkocsikkal összefüggésben a vádlott arra hivatkozással kért 100.000 forintot, hogy a

gépkocsik már megvannak, a nevükön vannak, azonban ahhoz, hogy soron kívül át tudják venni a gépkocsikat, a telephely vezetőjének, ahol a gépkocsik vannak, pénzt kell fizetni.” A védelem álláspontja szerint ugyanis a „soron kívül”, és a „folyamat meggyorsítása” (amelyre a vádlott hivatkozott) között érdemi különbség nincs, így a sértett vallomásának elfogadása esetén sem tényállásszerű a vádlotti magatartás. Erre figyelemmel a vádlott felmentését kérte. A büntetés enyhítésére vonatkozó indítványát azzal indokolta, hogy a jelentős időmúlás mellett enyhítő körülmény az is, hogy a vádlott a társadalom számára kiemelkedően fontos területen, az egészségügyben dolgozik és végez áldozatos munkát.

[7] A Fővárosi Ítéltábla a fellebbezést a Be. 599. § (1) bekezdés alapján nyilvános ülésen bírálta el, melyen az ügyész bejelentésének megfelelően nem vett részt. A védő perbeszédében az írásbelivel egyezően terjesztette elő fellebbezését.

[8] A nyilvános ülésen a vádlott személyi körülményeiről nyilatkozott, érdemi védekezése szerint sértettnek mindig fiktív személyekre hivatkozott, mindig fiktív üzleteket ajánlott.

[9] A bejelentett fellebbezések a következő eredményre vezettek.

[10] A másodfokú bíróság a fellebbezéssel megtámadott ítéletet a Be. 590. § (1) bekezdés alapján az azt megelőző bírósági eljárással együtt bírálta felül.

Az ügyészség a Be. 583. § (3) bekezdés a) pont alapján kizárólag a kiszabott büntetés mértéke miatt jelentett be fellebbezést, azonban a vádlott és védője a korrupciós bűncselekményt érintően elsődlegesen felmentésért fellebbezett, így e bűncselekmény vonatkozásában a Be. 590. § (10) bekezdése alapján a felülbírálat teljeskörű, azaz az ítélet megalapozottságát, az ítéletnek a bűnösség megállapítására, a bűncselekmény minősítésére, a büntetés kiszabására, intézkedés alkalmazására vonatkozó rendelkezéseit, valamint az indokolás helyességét és az eljárási szabályok megtartását a bíróság – a Be. 590. § (2) bekezdésében foglaltaknak megfelelően – arra tekintet nélkül felülbírálta, hogy ki, milyen okból fellebbezett. A vádlott és védőjének fellebbezése a vagyon elleni bűncselekmény kapcsán a bűnösség megállapítására vonatkozó rendelkezést nem érintette, csupán a kiszabott büntetés mértékét sérelmezték. A Be. 590. § (4) bekezdése akként rendelkezik, hogy ha az elsőfokú bíróság ítélete több bűncselekményről rendelkezett, a másodfokú bíróság az ítéletnek csak a fellebbezéssel érintett bűncselekményre vonatkozó rendelkezését, illetve részét bírálja felül. E rendelkezés alapján a vádlott terhén elsőfokon megállapított vagyon elleni bűncselekményt érintően az ítélet felülbírálata – miután az ügyész fellebbezését kizárólag a kiszabott büntetés súlyosítása érdekében jelentette be, és a vádlotti – védői fellebbezés a vagyon elleni bűncselekményt érintően szintén a Be. 583. § (3) bekezdés a) pontján alapul – korlátozott, azaz e cselekmény vonatkozásában a Be. 590. § (3) bekezdés alapján az ítéletnek csak a fellebbezéssel sérelmezett rendelkezés, illetve rész felülbírálatára korlátozódik. A Be. 590. § (5) bekezdésében foglaltak alapján azonban a korlátozott felülbírálat e cselekmény vonatkozásában is kiterjedt

a) az elsőfokú bírósági eljárásra és ennek során vizsgálta azon eljárási szabályok megtartását, amelyek megsértése esetén az ítéletet hatályon kívül kell helyezni

b) a bűnösség megállapítására vonatkozó rendelkezésre, azaz annak vizsgálatára, hogy a terheltet fel kell-e menteni, vagy vele szemben az eljárást meg kell-e szüntetni,

c) a bűncselekmény minősítésére vonatkozó rendelkezésre, továbbá

d) a büntetés kiszabására vagy intézkedés alkalmazására vonatkozó rendelkezésre. A magánfél fellebbezése kapcsán vizsgálta a polgári jogi igényvel kapcsolatos döntést, továbbá a Be. 590. § (7) bekezdése alapján hivatalból az egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező további rendelkezéseket is.

[11] Az eljárási szabályok vizsgálata során az ítéltábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a perrendi szabályokat maradéktalanul betartotta, a Be. 607. § (1) és 608. § (1) bekezdésében meghatározott, feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező, illetve a Be. 609.§ (1) bekezdése alapján hatályon kívül helyezéshez vezető eljárási szabálysértést nem valósított meg.

[12] A Be. 561. § (3) bekezdése a b) és c) pontban külön nevesíti a vádlott személyi körülményeire vonatkozóan megállapított tényeket és a bíróság által megállapított tényállást, így a személyi körülményekkel kapcsolatos tények helyesbítése, kiegészítése a felülbírálat terjedelmétől függetlenül lehetséges a másodfokú eljárásban. E rendelkezésnek megfelelően az ítéltábla a vádlott személyi körülményeire vonatkozó adatokat pontosítja és kiegészíti az erkölcsi bizonyítvány, valamint a nyilvános ülésen tett vádlotti nyilatkozat alapján a következők szerint:

- a vádlott élettársa mentősként helyesen 400.000 forint havi jövedelemmel rendelkezik
- a vádlott a műszaki főiskolát végezte el, rádiófelderítő képesítéssel rendelkezik
- jelenleg az szolgálatnál az szolgálat 2-nél és a szolgálat 3-nál is dolgozik, havi jövedelme összesen 500.000 forint
- egy kiskorú gyermeke tartására havonta 30.000 forintot fizet
- élettársa édesanyját – aki velük közös háztartásban él – anyagilag támogatják
- az elsőfokú ítélet 2. oldalán a személyi rész első bekezdésében a vádlott korábbi büntetéseinek összegzésére vonatkozó utalást akként helyesbíti, hogy a vádlott nyolc alkalommal volt büntetve, vele szemben ezen felül négy összbüntetési ítélet is született. A korábbi büntetésekre vonatkozó adatokat pontosítja a következők szerint:
- a Btk. 97. § (2) bekezdés 1. mondata akként rendelkezik, hogy a büntetőjogi felelősség megállapítására, a kiszabott büntetésre és az alkalmazott intézkedésre vonatkozó adatokat a közhiteles hatósági nyilvántartás tartalmazza a törvényben meghatározott időpontig. A nyilvántartási időt követően hátrányos jogkövetkezmény már nem állapítható meg az elítélttel szemben – e szabály alól kivételt csak a visszaesés és az ahhoz fűződő, a büntető törvényben meghatározott hátrányos jogkövetkezmények tekintetében tett a törvény. A rendelkezés alapján pedig amely adatot a bűnügyi nyilvántartás már nem tartalmaz, az nem létező adatnak tekintendő (BH2019. 154. határozat). A másodfokú eljárásban szerzett erkölcsi bizonyítvány a Debreceni Városi Bíróság 20225. november 9. napján jogerős 65.B.2952/2003/22. számú ítéletével kiszabott 10 hónap, végrehajtásában 3 év próbaidőre felfüggesztett börtönbüntetést már nem tartalmazza, és az a vádlott visszaesői minőségéhez sem kapcsolódik, ezért annak feltüntetését mellőzni kellett
- a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság 2006. február 20. napján jogerőre emelkedett 16.B.1762/2005/15. számú ítéletére vonatkozó adatokat azzal egészíti ki, hogy a másodfokú ügyszám: Bf.II.7/2006/14., továbbá a vádlottat 1 év közügyektől eltiltásra is ítélte a bíróság, vele szemben vagyonelkobzást alkalmazott
- a Debreceni Városi Bíróság 2007. szeptember 10. napján jogerős 29.B.1544/2006/21. számú ítéletével kiszabott büntetés adatait kiegészíti a másodfokú ügyszámmal – 2.Bf.754/2006/10., továbbá azzal, hogy a vádlottat 4 év közügyektől eltiltásra is ítélte a bíróság
- a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság a 2008. január 29. napján jogerős 16.Bk.14/2008/2. számú összbüntetési ítéletével összbüntetésbe foglalta a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság 4.Bk.380/2007/3. számú, és a Debreceni Városi Bíróság 29.B.1544/2006/21. számú ítéletével kiszabott szabadságvesztés büntetéseket, és annak tartamát 2 év 11 hónap börtönbüntetésben határozta meg

- a Veszprémi Járásbíróság 2014. január 7. napján a Veszprémi Törvényszék 1.Bf.712/2013/3. számú határozatával jogerős 15.B.1053/2012/38. számú ítéletével a vádlottat 3 év közügyektől eltiltásra is ítélte

- a Debreceni Járásbíróság 2014. június 25. napján a Debreceni Törvényszék 1.Bf.32/2014/8. számú határozatával jogerős 20.B.1333/2013/10. számú ítéletével különös visszaesőként ítélte el a vádlottat, emellett 3 év közügyektől eltiltásra is ítélte

- a Debreceni Járásbíróság 2014. szeptember 15. napján kelt és jogerős 20.B.309/2014/9. számú ítéletével a vádlottat 3 év közügyektől eltiltásra is ítélte

[13] - vele szemben eljárás van folyamatban az Észak-Magyarországi Regionális Bűnügyi Igazgatóság Nógrád Megyei Osztályán csődbűncselekmény miatt, amelynek elkövetési ideje 2019. január 18., és amely bűncselekmény miatt a gyanúsítás foganatosítása 2022. február 9. napján történt meg.

[14] Az ítéltábla a felülbírálat során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a perrendi szabályokat betartva folytatta le. A vagyoni elleni bűncselekmény vonatkozásában a korlátozott felülbírálat keretében a másodfokú bíróság a Be. 591. § (2) bekezdés b) pontjára figyelemmel nem vizsgálta az elsőfokú bíróság ítéletének megalapozottságát és határozatát az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásra alapította.

[15] A korrupciós bűncselekmény vonatkozásában a törvényszék a tényállás alapos és hiánytalan felderítése érdekében valamennyi, az ügy helyes ténybeli és jogi megítéléséhez elengedhetetlen bizonyítékot – így a vádlott vallomását túl sértettl sértett vallomását, és az okirati bizonyítékokat – beszerzett, tárgyalás anyagává tett és értékelési körébe vont. Az elsőfokú bíróság tényállása a befolyással üzérkedés bűncselekmény esetében megalapozott, mentes a Be. 592. § (1) és (2) bekezdésében feltüntetett hibáktól, így a Be. 591. § (1) bekezdése alapján az ítéltábla e bűncselekmény vonatkozásában is határozatát az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásra alapította.

[16] Az elsőfokú bíróság a beszerzett bizonyítékokat a Be. 167. § (4) bekezdésének megfelelően önmagukban és egymással összevetve, összességükben is értékelte, majd a Be. 561. § (3) bekezdés d) pontjában előírtaknak megfelelően megindokolta, hogy a vádlott tagadásával szemben a II. tényállási pontban írtakat miért sértettl vallomása alapján állapította meg, a mérlegelési tevékenységéről és annak eredményéről a büntetőügy fő- és részletkérdései vonatkozásában is számot adott, így indokolási kötelezettségének eleget tett.

[17] E bűncselekmény kapcsán nem foghatott helyt a védőnek a felmentésre irányuló érvelése a következők miatt: Terheltl vádlott védekezése az eljárás során az volt, hogy nem volt esélye gépkocsik beszerzésére, az ötletet az előző ügyeiből merítette, emellett államtitkár ismerőse sem volt, őt csak a sértett megnyugtatása érdekében említette meg. Arra viszont nem emlékezett, hogy azt állította volna sértettlnak, hogy az államtitkár részére 200.000 forintot kellene juttatni, csak arra hivatkozott, hogy van egy ismerőse, aki meg tudja gyorsítani a folyamatot (2022. október 25. napján megtartott tárgyalásról készült 18. számú jegyzőkönyv 1. oldal). sértettl előadása az államtitkár szerepével kapcsolatosan egyező volt a vádlottéval, azt ő sem állította, hogy a vádlott az államtitkár befolyásolására kért volna pénzt tőle. A 200.000 forint megfizetésének céljára vonatkozóan azt mondta el, hogy a gépkocsik – amelyek a vádlott hivatkozása szerint már egyébként a nevükön voltak – tényleges átvételének meggyorsítása érdekében kellett 200.000 forintot adni az átadást intéző telephely vezetőjének (18. számú tárgyalási jegyzőkönyv 4. oldal, nyomozati iratok 132. oldal), ami a tanú nyilatkozata szerint „folyamatkatalizátor” volt, a rá eső 100.000 forintot át is adta a vádlottnak. sértettl tanú vallomásával kapcsolatosan az eljárás során kétely nem merült fel, ez utóbbi vallomásával – mint ahogyan arra a fellebbviteli főügyészség is helytállóan hivatkozott – a saját büntetőjogi felelőssége is felmerülhetett volna, ennek ellenére a Be. 172. § (1)

bekezdésben rögzített törvényes figyelmeztetés követően e tényre vonatkozóan is vallomást tett. A vagyoni elleni bűncselekmény kapcsán tett vallomásai – miután maga is a vádlott előadással egyezően nyilatkozott a részére visszafizetett pénzösszegekről is – egybecsengtek a vádlotti előadással, azt a bizonyítékként értékelt pénztári befizetésekről szóló bizonylatok és bankszámlakivonat, továbbá a vádlott és sértett közötti üzenetváltások is alátámasztották. Vallomása a korrupciós cselekmény vonatkozásában tényszerűen tartalmazta az eseményeket, nem kívánta a vádlottat kedvezőtlenebb színben feltüntetni, mint ahogyan az ténylegesen megvalósult. Minderre figyelemmel a tanú vallomása – amely a védő hivatkozásával szemben ellentmondás-mentes volt, a tárgyaláson sem állított mást, mint amit a nyomozati vallomásában is elmondott – e bűncselekmény kapcsán is aggálytalanul volt elfogadható. A védő érvelése lényegében arra vonatkozott, hogy a „folyamat meggyorsítása” és a „soron kívüli” intézés – a vádlotti és a sértetti hivatkozás – között érdemi különbség nincs, így a tanú vallomásának elfogadása esetén sem tényállásszerű a vádlotti magatartás. A védői érveléssel szemben a cselekmény korrupciós jellege nem ebben mutatkozik meg, jelen esetben annak van jelentősége, hogy a gépkocsik kiadásának meggyorsítása érdekében a vádlott állítása szerint pénzt kellett adni a telephely vezetőjének, azaz le kellett őt fizetni. A tanú által átadott 100.000 forint a vádlott előadása alapján is a gépkocsik gyors kiadása érdekében a telepvezető részére kifizetendő jogtalan előnyt jelentette. Erre figyelemmel a védőnek a tényállás megalapozottságával kapcsolatos kifogása e bűncselekmény kapcsán sem volt eredményes. A megalapozott elsőfokú tényállásra tekintettel a vádlott és a védő felmentésre irányuló fellebbezése lényegében az elsőfokú bíróság bizonyíték-értékelő tevékenységét, a mérlegelést támadják, amely azonban a felülmérlegelés tilalma folytán – amely annyit jelent, hogy a megalapozott tényállás esetén a fellebbviteli bíróság nem dönthet másként egy bizonyíték hitelességéről, mint ahogyan azt az elsőfokú bíróság tette [EBH2019. B.9. 53. pont] – eredményre nem vezethetett.

[18] Az elsőfokú bíróság által megállapított és a másodfokú eljárásban is irányadó tényállás alapján az elsőfokú bíróság okszerűen következtetett a vádlott bűnösségére, továbbá a vádlott terhére rótt bűncselekmények minősítése is megfelel az anyagi jogi szabályoknak. A törvényszék a II. tényállási pontban rögzített cselekményt törvényesen minősítette a befolyással üzérkedés Btk. 299. § (1) bekezdésében meghatározott és – a (3) bekezdésre figyelemmel – a (4) bekezdés szerint minősülő befolyással üzérkedés büntettként. A vádlott sértettlétől annak érdekében kért pénzt, hogy a már a nevükre írt gépkocsik átadását meggyorsítsa, azaz állítása szerint a pénzzel a gépkocsik kiadására jogosult személyt – a gépkocsik tárolását végző telephely vezetőjét – kívánta jogellenes módon befolyásolni. Cselekménye tehát nem az államtitkár befolyásolását célozta – hiszen ebben az esetben hivatalos személy befolyásolásáról lenne szó, és a vádlott cselekménye súlyosabban minősülne – hanem a gazdálkodó szervezet (a gépkocsik kiadásával foglalkozó szervezet) érdekében tevékenységet végző személy (a telephely vezetője) részére kívánt jogtalan előnyt juttatni. A telephely vezetője – mint ahogyan azt az elsőfokú bíróság helytállóan kifejtette – önálló intézkedésre jogosult személynek tekinthető, miután egy gazdálkodó szervezetben önálló intézkedésre jogosultak azok, akik a tevékenységüket közvetlen irányítás nélkül, önállóan végzik, és így a telephely vezetője – aki a szervezet munkájának irányítását végzi – ilyen személy. Nem foghatott helyt a vádlott azon érvelése, hogy az általa hivatkozott kitalált történetek, és csak fiktív személyekről beszélt, ugyanis annak nincs relevanciája, hogy a befolyásolást csak színlelte, és a pénzt kitalált személyekre hivatkozva kérte. A befolyással üzérkedés immateriális bűncselekmény, azaz a jogtalan előny kérésével befejezett, a bűncselekmény megvalósulásához nem szükséges a hivatkozott személy tényleges befolyásolása, és az is közömbös, hogy a vádlotti előadást a jogtalan előnyt adó személy – jelen esetben sértettl – valósnak véli-e (BH2022. 227.) Helytállóan rögzítette az elsőfokú bíróság e cselekmény kapcsán, hogy abban felismerhetők a megtévesztés elemei is – miután a

teljes egészében kitalált történetben a telephely vezetőjének juttatandó pénz kérése is csak az előny megszerzésére irányult – azonban az irányadó bírói gyakorlat szerint jelen esetben a specialitásra tekintettel a befolyással üzérkedést kell megállapítani a bírói gyakorlat szerint (BJD 684. sz., BH1989. 388.).

[19] Ugyancsak törvényesen minősítette az elsőfokú bíróság az ítélet I. és III. pontjában rögzített tényállás alapján a vagyon elleni bűncselekményt is a Btk. 373. § (1) bekezdésbe ütköző – és a Btk. 459. § (6) bekezdése szerinti értékhatárra, valamint a Btk. 459. § (1) bekezdés 28. pontjában írt üzletszerűsége figyelemmel – a (4) bekezdés b) pontja szerint minősülő, a Btk. 6. § (2) bekezdése alapján folytatólagosan elkövetett csalás büntetteként. E cselekmény vonatkozásában a vádlott ugyan szintén hivatkozott olyan személyre – egy államtitkára – aki tud segíteni a gépkocsik megszerzésében, azonban azt nem állította, hogy az ő befolyásolása érdekében számára jogtalan előnyt kellett volna juttatni, a sértettől megszerzett pénzt sem erre a célra kérte, az államtitkára hivatkozása csupán a sértettnek előadott történet megerősítését, azaz a tévedésbe ejtés sikerét szolgálta.

[20] A büntetés kiszabásánál irányadó körülményeket az elsőfokú bíróság nagyrészt hiánytalanul feltárta, súlyuknak megfelelően értékelte, ezek értékelésről részletesen számot adott. Az ítéltábla – egyetértve a fellebbviteli főügyességgel – azonban mellőzte a súlyosító körülmények közül a vádlott többszörös visszaesői minőségét, miután a vádlottal szemben a büntetést a Btk. 89. §-ának, a többszörös visszaesőkre vonatkozó rendelkezésének figyelembevételével kellett kiszabni. Súlyosító körülmény azonban, hogy a vádlott a vagyon elleni cselekménye kapcsán egyúttal különös visszaeső is a Btk. 459. § 31/b) pontja alapján, és visszaesői minőségét megalapozó büntetésein túl is többször volt büntetve. További enyhítő körülmény ugyanakkor, hogy a vádlottegy kiskorú gyermeke tartásáról gondoskodik. Helytállóan hivatkozott az ügyesség arra, hogy nem a büntetőügyben eljáró hatóságok mulasztása folytán következett be a cselekmény elkövetésétől a vádemelésig négy év, tekintettel arra, hogy a sértett csak 2020. november 16. napján tett feljelentést a vádlottal szemben, így az eljárás elhúzódása nem állapítható meg, azonban a bűncselekmény elkövetésétől eltelt hosszabb idő – az időmúlás – mindenképpen nyomatékos enyhítő körülmény.

[21] A Btk. 80. § (1) bekezdés értelmében a büntetést céljának szem előtt tartásával a törvényben meghatározott keretek között úgy kell kiszabni, hogy igazodjék a bűncselekmény tárgyi súlyához, a bűnösség fokához, az elkövető társadalomra veszélyességéhez, továbbá az egyéb súlyosító és enyhítő körülményekhez.

[22] Mint ahogyan a büntetéskiszabás során értékelhető tényezőkről szóló 56/2007. számú BK vélemény is rögzíti, a bíróság által megállapított minősítéshez kapcsolódó büntetési keret – figyelembe véve a Btk. Általános Része rendelkezéseit is – büntetést meghatározó alapvető tényező. Ez jelöli ki azokat a határokat, amelyek között a súlyosító és enyhítő – összefoglalóan a büntetést befolyásoló – körülmények a büntetést alakíthatják. A büntetést befolyásoló körülményeket tehát nem elvont általánosságban, nem mechanikusan, hanem a konkrét ügy tényeire vonatkoztatva, egymással egybevetve, összefüggésükben kell értékelni, és a határozatban megindokolni. Nem a számuk, hanem az adott esetben meglévő hatásuk a döntő a büntetés meghatározásánál. Az elkövetett bűncselekmény tárgyi súlya, a vádlott személyében rejlő társadalomra veszélyesség, az enyhítő és súlyosító körülmények együttes értékelése mellett kell megválasztani a vádlottal szemben az adott ügyben a büntetési célok elérését biztosító joghátrányt.

[23] A feltárt büntetéskiszabási körülmények alapján az elsőfokú bíróság helyesen választotta meg a Btk. 79. §-ában írt büntetési céloknak, valamint a Btk. 80. §-a szerinti büntetéskiszabási elveknek egyaránt megfelelő szabadságvesztés büntetést, és közügyektől

eltiltás mellékbüntetést, továbbá törvényesen szabott ki a vádlottal szemben a Btk. 50. § (2) bekezdése alapján pénzbüntetést is.

[24] Az elsőfokú bíróság a szabadságvesztés büntetés tartamának meghatározásakor nem tüntette fel a Btk. 80. § (2) bekezdésében írt középértéket – ami jelen esetben a többszörös visszaesőkre és a halmazati szabályokra tekintettel 6 év 1 hónap 15 nap – azonban az ítélet indokolásából kitűnik, hogy a középérték szerinti büntetés kiszabását eltúlzottnak tartotta. A másodfokú bíróság osztotta a törvényszék ezen megállapítását a vagyoni elleni bűncselekmény vonatkozásában bűnösségére is kiterjedő, míg a korrupciós cselekmény kapcsán ténybeli beismerő vallomást tevő, a sértettnek okozott kár több mint felét megtérítő, megbánást tanúsító vádlott esetében. Az ítéltábla álláspontja szerint az elsőfokú bíróság által kiszabott szabadságvesztés büntetés a pénzbüntetéssel és a közügyektől eltiltás mellékbüntetéssel egyetemben kellően biztosítják a büntetési célokat, ezek közül is elsődlegesen a speciális prevenciót, azaz azt, hogy a vádlott a jövőben tartózkodjon újabb bűncselekmény elkövetésétől.

[25] A szabadságvesztés végrehajtási fokozatára, a feltételes szabadságra bocsátás kizártságára, a pénzbüntetés átváltoztatására, valamint a vagyoneლkobzásra vonatkozó rendelkezések törvényesek, csupán a pénzbüntetés meg nem fizetése esetére vonatkozó rendelkezést a Btk. 51. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezésnek megfelelően pontosította az ítéltábla.

[26] sértett1 magánfél a Fővárosi Törvényszékre 2022. szeptember 30. napján érkezett beadványában polgári jogi igényt terjesztett elő, amelyben munkahelyek elvesztése, üzleti befektetés, saját vállalkozás megghiúsulása, válás, lakás eladás késleltetése, „befektetések”, kicsalt összegek visszaszerzésére törekvés, kamat címén 5.000.000 forint megfizetését kérte, mely igényét a 2022. október 25. napján megtartott előkészítő ülésen is fenntartott (17. számú jegyzőkönyv 2. oldal). Az elsőfokú bíróság ítéletében a magánfél polgári jogi igényének részben helyt adott, és a vádlottat kötelezte – teljesítési határidő meghatározása és kamatfizetésre kötelezés nélkül – 2.350.000 forint magánfél részére történő megfizetésére. A magánfél a tárgyaláson bejelentett fellebbezésében arra hivatkozott, a megítélt összeg négy év után legfeljebb a kamatokat jelenti, fellebbezése írásbeli indokolásában pedig azzal érvelt, hogy a vádlott által megfizetett összeg az ítélet indokolásában írt 2.530.000 forinttal szemben csak 2.250.000 forint volt, emellett kitért a telephely vezetőjére hivatkozva kért 100.000 forintra is.

[27] A bejelentett polgári jogi igény kapcsán az ítéltábla megállapította, hogy az – éppen a törvényszék által megítélt körben – igénybejelentést nem tartalmaz. Nem jelöli meg a bűncselekménnyel közvetlenül a magánfélnek okozott és ezzel összefüggésben érvényesíteni kívánt kárt (Be. 556.§ (2) bekezdés c) pont), az érvényesíteni kívánt jog körében kizárólag járulékos kárigényekre utal. Ezen túlmenően észlelte az ítéltábla azt is, hogy a vádlott által visszafizetett összegekre vonatkozó bizonyítékok alapján az állapítható meg, hogy a vádlott – a gyanúsított kihallgatásakor bemutatott, az Erste Bank felé befizetett befizetési pénztárbizonylatok alapján (2021. január 21-i gyanúsított kihallgatásról készült jegyzőkönyv melléklete, nyomozati iratok 197 – 213. oldal) összesen 2.650.000 forintot fizetett meg a sértett részére. Az elsőfokú bíróság által a visszafizetett összeg meghatározásakor alapul vett nyomozati iratok 73-75. oldala azonban nem tartalmazza azt a 120.000 forintot, amelyet a vádlott 2021. január 8. napján fizetett meg, miután a banki adatkérés csak a 2018. október 1. és 2020. november 30. napja közötti időszakra vonatkozott, ezért a csalás bűncselekménnyel kapcsolatos III. pontban rögzített tényállás e 120.000 forint visszafizetését nem rögzítette. A sértett a 2022. február 15-i tanúkenti kihallgatása alkalmával maga is elismerte, hogy a vádlott összesen 2.650.000 forintot kiegyenlített a tartozásából.

[28] Figyelemmel arra, hogy a vagyon elleni bűncselekmény vonatkozásában a tényállás megalapozottságának felülbírálata – és így a tényállás részbeni megalapozatlanságának a Be. 593. § (1) bekezdése alapján történő kiegészítése, helyesbítése – nem volt lehetséges, így ez a körülmény a polgári jogi igény érdemi elbírálását ugyancsak akadályozta. Ezért az ítéltábla a magánfél részére történő megfizetésre kötelező részében az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, és e vonatkozásban is – a Be. 560. § (1) bekezdés m) és n) pontja alapján – a polgári jogi igény érvényesítését egyéb törvényes útra utasította, mint ahogyan azt helytállóan az elsőfokú bíróság megfelelő indokolással a magánfél által előterjesztett további igény érvényesítése kapcsán is tette. A rendelkezés megváltoztatása mellett a vádlottat terhelő illetékfizetési kötelezettség mellőzése is szükségessé vált.

[29] Az ítélet rendelkező részében a másodfokú bíróság a Be. 561. § (2) bekezdés b) pont szerint rögzítette a Be. 184. § (2) bekezdés e) pontjában írt személyes adatot, azaz a vádlott személyazonosító okmányának számát.

[30] Az ítéltábla a fenti indokokra figyelemmel – a Be. 599. § (1) bekezdés szerint nyilvános ülésen eljárva – a Be. 606. § (1) bekezdés alapján az elsőfokú bíróság ítéletét a rendelkező rész szerint megváltoztatta, míg egyéb, törvénynek megfelelő rendelkezéseit a Be. 605. § (1) bekezdés alapján helybenhagyta.

[31] A Fővárosi Ítéltábla ítélete elleni fellebbezést a Be. 615. § (1) és (2) bekezdés zárja ki.

Budapest, 2023. június 29.

dr. Szalai Géza s.k.
a tanács elnöke

Nagyné dr. Drahos Ibolya s.k.
előadó bíró

dr. Bíró Emese s.k.
bíró

A Fővárosi Törvényszék 2022. október 25. napján kelt 31.B.272/2022/18. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 3.Bf.348/2022/11. számú ítéletével 2023. június 29. napján jogerőre emelkedett.

Budapest, 2023. június 29.

dr. Szalai Géza s.k.
a tanács elnöke